



## Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2022. gada 22. novembrī\*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Finanšu sistēmas izmantošanas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijai vai terorisma finansēšanai novēršana – Direktīva (ES) 2018/843, ar kuru groza Direktīvu (ES) 2015/849 – Pēdējās minētās direktīvas 30. panta 5. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā izdarītie grozījumi – Ikviens sabiedrības locekļa piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem – Spēkā esamība – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7. un 8. pants – Privātās un ģimenes dzīves neaizskaramība – Personas datu aizsardzība

Apvienotajās lietās C-37/20 un C-601/20

par diviem lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *tribunal d'arrondissement de Luxembourg* (Luksemburgas apgabaltiesa, Luksemburga) iesniegusi ar 2020. gada 24. janvāra un 2020. gada 13. oktobra lēmumiem un kas Tiesā reģistrēti attiecīgi 2020. gada 24. janvārī un 2020. gada 13. novembrī, tiesvedībās

**WM** (C-37/20),

**Sovim SA** (C-601/20)

pret

**Luxembourg Business Registers,**

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], A. Prehala [*A. Prechal*], K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], K. Likurģs [*C. Lycourgos*], J. Regans [*E. Regan*], M. Safjans [*M. Saffjan*], P. Dž. Švirebs [*P. G. Xuereb*], L. S. Rosi [*L. S. Rossi*], tiesneši S. Rodins [*S. Rodin*], F. Biltšens [*F. Biltgen*], N. Pisarra [*N. Piçarra*] I. Jarukaitis [*I. Jarukaitis*], A. Kumins [*A. Kumin*] (referents) un I. Ziemele,

ģenerālvokāts: Dž. Pitrucella [*G. Pitruzzella*],

sekretāre: L. Karasko Marko [*L. Carrasco Marco*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2021. gada 19. oktobra tiesas sēdi,

\* Tiesvedības valoda – franču.

nemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- WM vārdā – *M. Jammaers, A. Komninos, L. Lorang un V. Staudt, avocats,*
- *Sovim SA* vārdā – *P. Elvinger un K. Veranneman, avocats,*
- Luksemburgas valdības vārdā – *A. Germeaux, C. Schiltz un T. Uri, pārstāvji,*
- Austrijas valdības vārdā – *M. Augustin, A. Posch un J. Schmoll, pārstāvji,*
- Somijas valdības vārdā – *M. Pere, pārstāve,*
- Norvēģijas valdības vārdā – *J. T. Kaasin un G. Østerman Thengs, pārstāvji,*
- Eiropas Parlamenta vārdā – *J. Etienne, O. Hrstková Šolcová un M. Menegatti, pārstāvji,*
- Eiropas Savienības Padomes vārdā – *M. Chavrier, I. Gurov un K. Plešniak, pārstāvji,*
- Eiropas Komisijas vārdā – *V. Di Bucci, C. Giolito, L. Havas, H. Kranenborg, D. Nardi, T. Scharf un H. Tserepa-Lacombe, pārstāvji,*
- Eiropas datu aizsardzības uzraudzītāja vārdā – *C.-A. Marnier, pārstāve,*

noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2022. gada 20. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

### Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu būtībā ir par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/843 (2018. gada 30. maijs), ar ko groza Direktīvu (ES) 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai terorismā finansēšanai, un ar ko groza Direktīvas 2009/138/EK un 2013/36/ES (OV 2018, L 156, 43. lpp.), 1. panta 15. punkta c) apakšpunkta spēkā esamību, ciktāl ar šo tiesību normu ir grozīts 30. panta 5. punkta pirmās daļas c) apakšpunkts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2015/849 (2015. gada 20. maijs) par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai terorismā finansēšanai, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/60/EK un Komisijas Direktīvu 2006/70/EK (OV 2015, L 141, 73. lpp.), kā arī par to, kā interpretēt, pirmkārt, Direktīvas 2015/849, kas grozīta ar Direktīvu 2018/843 (turpmāk tekstā – “grozītā Direktīva 2015/849”), 30. panta 9. punktu un, otrkārt, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV 2016, L 119, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “VDAR”) 5. panta 1. punkta a)–c) un f) apakšpunktu, 25. panta 2. punktu, kā arī 44.–50. pantu.

- 2 Šie lūgumi tika iesniegti divās tiesvedībās: starp WM (lieta C-37/20) pirmajā tiesvedībā un *Sovim SA* (lieta C-601/20) otrajā tiesvedībā, no vienas puses, un *Luxembourg Business Registers* (turpmāk tekstā – “LBR”), no otras puses, par pēdējās minētās atteikumu liegt plašai sabiedrībai piekļuvi informācijai, kas attiecas, pirmkārt, uz WM kā nekustamā īpašuma sabiedrības patiesā labuma guvēja statusu un, otrkārt, uz *Sovim* patieso labuma guvēju.

## Atbilstošās tiesību normas

### *Savienības tiesības*

*Direktīvas 2015/849, 2018/843 un grozītā Direktīva 2015/849*

- 3 Saskaņā ar Direktīvas 2018/843 4., 30., 31., 34., 36. un 38. apsvērumu:

“(4) [...] jāturpina palielināt vispārējo Savienības ekonomikas un finanšu vides pārredzamību. Nelikumīgi [noziedzīgi] iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroris[ma] finansēšanas novēršana nevar būt efektīva, ja nav neiecietības pret noziedzniekiem, kuri ar nepārredzamu struktūru palīdzību meklē patvērumu saviem finanšu līdzekļiem. Savienības finanšu sistēmas integritāte ir atkarīga no korporatīvo un citu juridisko vienību, trastu un līdzīgu juridisko veidojumu pārredzamības. Šīs direktīvas mērķi ir ne tikai atklāt un izmeklēt nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas gadījumus, bet arī nepieļaut tos. Pārredzamības uzlabošanai varētu būt spēcīga atturoša ietekme.

[..]

(30) Publiska piekļuve informācijai par faktiskajiem īpašniekiem [patiesajiem labuma guvējiem] ļauj pilsoniskajai sabiedrībai, tostarp preses vai pilsoniskās sabiedrības organizācijām, labāk kontrolēt informāciju un veicina to, ka saglabājas uzticēšanās uzņēmumu darījumu un finanšu sistēmu integritātei. Tas var veicināt korporatīvo un citu juridisko vienību un juridisko veidojumu ļaunprātīgas izmantošanas nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroris[ma] finansēšanas nolūkā apkarošanu, palīdzot izmeklēšanai un ietekmējot reputāciju, ņemot vērā, ka ikviens, kas iesaistīsies darījumos ar tiem, zinās, kas ir to faktiskie īpašnieki. Tas arī atvieglo savlaicīgu un efektīvu informācijas pieejamību finanšu iestādēm, kā arī valsts iestādēm, tostarp trešo valstu iestādēm, kas iesaistītas šādu noziegumu apkarošanā. Piekļuve minētajai informācijai arī palīdzētu izmeklēt nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, ar to saistītus predikatīvus noziegumus un teroris[ma] finansēšanu.

(31) Ieguldītāju un sabiedrības uzticēšanās finanšu tirgiem lielā mērā ir atkarīga no precīzu atklāšanas režīmu pastāvēšanas, kas nodrošina pārredzamību faktisko īpašnieku un uzņēmumu kontroles struktūru jomā. [...] Iespēja palielināt uzticēšanos finanšu tirgiem būtu jāuzskata par pozitīvu blakusefektu, bet ne par pārredzamības palielināšanas mērķi, kas ir izveidot vidi, kuru nebūtu izdevīgi izmantot nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroris[ma] finansēšanas nolūkiem.

[..]

(34) Visos gadījumos, gan attiecībā uz korporatīvām un citām juridiskām vienībām, gan attiecībā uz trastiem un līdzīgiem juridiskiem veidojumiem, būtu jācenšas panākt godīgu līdzsvaru, jo īpaši starp sabiedrības interesēm nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroris[ma] finansēšanas novēršanā un datu subjektu pamattiesībām. Sabiedrībai pieejamajai datu kopai vajadzētu būt ierobežotai, skaidri un izsmelīgi definētai, un tai vajadzētu būt vispārīgai, lai līdz minimumam samazinātu faktisko īpašnieku potenciālo aizskārumu. Tajā pašā laikā informācijai, ko dara pieejamu sabiedrībai, nevajadzētu ievērojami atšķirties no pašlaik vāktajiem datiem. Lai ierobežotu ietekmi uz privātās dzīves neaizskaramību kopumā un jo īpaši uz personas datu aizsardzību, šai informācijai vajadzētu būt galvenokārt saistītai ar korporatīvo un citu juridisko vienību un trastu un līdzīgu juridisku veidojumu faktisko īpašnieku statusu, un tai būtu jāattiecas tikai uz saimnieciskās darbības jomu, kurā darbojas faktiskie īpašnieki. [..]

[..]

(36) Turklāt ar mērķi nodrošināt samērīgu un līdzsvarotu pieeju un garantēt tiesības uz privāto dzīvi un personas datu aizsardzību dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai paredzēt izņēmumus attiecībā uz informācijas par faktiskajiem īpašniekiem atklāšanu, izmantojot reģistrus, un uz piekļuvi šādai informācijai ārkārtas gadījumos, ja minētā informācija pakļautu faktisko īpašnieku nesamērīgam krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam. Dalībvalstīm arī vajadzētu būt iespējai prasīt tiešsaistes reģistrāciju, lai identificētu ikvienu personu, kas pieprasa informāciju no reģistra, kā arī samaksu par piekļuvi informācijai reģistrā.

[..]

(38) Uz personas datu apstrādi saskaņā ar šo direktīvu attiecas [VDAR]. Līdz ar to būtu attiecīgi jāinformē fiziskas personas, kuru personas dati tiek glabāti valstu reģistros kā par faktiskajiem īpašniekiem. Turklāt būtu jādara pieejami tikai aktualizēti personas dati, kas atbilst aktuālajiem faktiskajiem īpašniekiem, un faktiskie īpašnieki būtu jāinformē par viņu tiesībām saskaņā ar pašreizējo Savienības tiesisko regulējumu datu aizsardzības jomā [..] un par procedūrām, kādas piemērojamas minēto tiesību īstenošanai. Turklāt, lai nepieļautu reģistros iekļautās informācijas ļaunprātīgu izmantošanu un lai līdzsvarotu faktisko īpašnieku tiesības, dalībvalstis varētu uzskatīt par atbilstīgu apsvērt, vai faktiskajam īpašniekam darīt zināmu informāciju par personu, kas ir pieprasījusi informāciju, un pieprasījuma juridisko pamatu.”

4 Direktīvas 2015/849 ar grozījumiem 1. panta 1. punktā ir noteikts:

“Šīs direktīvas mērķis ir nepieļaut to, ka Savienības finanšu sistēma tiek izmantota nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un teroris[ma] finansēšanai.”

5 Grozītās Direktīvas 2015/849 3. pants ir formulēts šādi:

“Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

[..]

6) “faktiskais īpašnieks [patiesais labuma guvējs]” ir jebkura(-as) fiziska(-as) persona(-as), kurai(-ām) faktiski pieder klients vai kura(-as) šo klientu kontrolē, un/vai fiziska(-as) persona(-as), kuras vārdā darījums vai darbība tiek veikta, un ir vismaz:

a) attiecībā uz korporatīvām vienībām:

i) fiziska(-as) persona(-as), kas faktiski ir kādas juridiskas vienības īpašnieks(-i) vai to kontrolē, jo tai (tām) tieši vai netieši pieder pietiekama akciju, balsstiesību vai īpašumtiesību daļas procentuālā attiecība minētajā vienībā [..].

[..]

ii) ja pēc tam, kad ir izmantoti visi iespējamie līdzekļi un ar noteikumu, ka aizdomām nav nekāda pamata, nav identificēta neviena persona saskaņā ar i) punktu vai ir šaubas par to, vai identificētā(-ās) persona(-as) ir faktiskais(-ie) īpašnieks(-i), – fiziska(-as) persona(-as), kas ieņem augstākās vadības amatu(-us) [..]

[..].”

6 Grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 1. un 3. punktā ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, lai no korporatīvām un citām juridiskām vienībām, kas inkorporētas to teritorijā, tiktu prasīts iegūt un glabāt adekvātu, pareizu un aktuālu informāciju par to faktiskajiem īpašniekiem, tostarp datus par to turētajām kapitāla daļām. [..]

[..]

3. Dalībvalstis nodrošina, lai 1. punktā minētā informācija katrā dalībvalstī tiktu glabāta kādā centrālā reģistrā [..].

[..].”

7 Direktīvas 2015/849 30. panta 5. un 9. punkts, redakcijā pirms Direktīvas 2018/843 stāšanās spēkā, bija formulēti šādi:

“5. Dalībvalstis nodrošina, lai informācija par faktiskajiem īpašniekiem vienmēr būtu pieejama:

a) kompetentajām iestādēm un [finanšu ziņu vākšanas vienībām] – bez jebkādiem ierobežojumiem;

b) atbildīgajiem subjektiem – saistībā ar klienta uzticamības pārbaudi saskaņā ar II nodaļu;

c) jebkurai personai vai organizācijai, kas var pierādīt, ka tām ir likumīgas intereses.

Personām vai organizācijām, kas minētas c) apakšpunktā, ir piekļuve vismaz informācijai par faktiskā īpašnieka vārdu un uzvārdu, dzimšanas mēnesi un gadu, valstspiederību, pastāvīgās dzīvesvietas valsti, kā arī turētās kapitāla daļas veidu un apmēru.

[..]

9. Dalībvalsts ārkārtas apstākļos, izvērtējot katru atsevišķo gadījumu, var paredzēt izņēmumus attiecībā uz 5. punkta b) un c) apakšpunktā minēto piekļuvi visai informācijai par faktiskajiem īpašniekiem vai daļai no šīs informācijas, ja šāda piekļuve faktisko īpašnieku pakļautu krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam vai ja faktiskais īpašnieks ir nepilngadīgs bērns vai cita veida rīcībnespējīga persona. [..].”

- 8 Ar Direktīvas 2018/843 1. panta 15. punkta c), d) un g) apakšpunktu attiecīgi tika grozīts Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkts, iekļauts 5.a punkts un grozīts 9. punkts. Grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 5., 5.a un 9. punktā ir paredzēts:

“5. Dalībvalstis nodrošina, lai informācija par faktiskajiem īpašniekiem vienmēr būtu pieejama:

- a) kompetentajām iestādēm un [finanšu ziņu vākšanas vienībām] – bez ierobežojumiem;
- b) atbildīgajiem subjektiem – saistībā ar klienta uzticamības pārbaudi saskaņā ar II nodaļu;
- c) ikvienam sabiedrības loceklim.

Šīs daļas c) punktā minētajām personām ir atļauta piekļuve vismaz informācijai par faktiskā īpašnieka vārdu un uzvārdu, dzimšanas mēnesi un gadu, pastāvīgās dzīvesvietas valsti un valstspiederību, kā arī turētās kapitāla daļas veidu un apmēru.

Dalībvalstis saskaņā ar nosacījumiem, kas nosakāmi valsts tiesību aktos, var sniegt piekļuvei papildu informācijai, kas ļauj identificēt faktisko īpašnieku. Minētā papildu informācija ietver vismaz dzimšanas datumu vai kontaktinformāciju saskaņā ar datu aizsardzības noteikumiem.

5.a Dalībvalstis var izvēlēties darīt pieejamu to valsts reģistros, kas minēti 3. punktā, iekļauto informāciju ar nosacījumu, ka tiek veikta tiešsaistes reģistrācija un tiek samaksāta maksa, kas nepārsniedz informācijas pieejamības nodrošināšanai nepieciešamās administratīvās izmaksas, tostarp reģistra uzturēšanas un pilnveidošanas izmaksas.

[..]

9. Ārkārtas apstākļos, kas nosakāmi valstu tiesību aktos, ja 5. punkta pirmās daļas b) un c) apakšpunktā minētā piekļuve faktisko īpašnieku pakļautu nesamērīgam riskam, krāpšanas, nolaušanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam vai ja faktiskais īpašnieks ir nepilngadīgs vai citā veidā juridiski rīcībnespējīgs, dalībvalstis, izvērtējot katru gadījumu atsevišķi, var paredzēt atkāpi no šādas piekļuves visai informācijai par faktiskajiem īpašniekiem vai daļai no tās. Dalībvalstis nodrošina, ka šādas atkāpes piešķir vienīgi pēc tam, kad ir detalizēti novērtēti apstākļu ārkārtas raksturs. Garantē tiesības uz lēmuma par atkāpi administratīvu pārskatīšanu un efektīviem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Dalībvalsts, kas piešķirusi atkāpi, publicē gada statistikas datus par piešķirto atkāpju skaitu un norādītajiem iemesliem un šos datus paziņo Komisijai.

[..].”

- 9 Grozītās Direktīvas 2015/849 41. panta 1. punktā ir noteikts:

“Personas datu apstrādei saskaņā ar šo direktīvu piemēro [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvu 95/46/EK [(1995. gada 24. oktobris) par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (OV 1995, L 281, 31. lpp.)], kā tā transponēta valsts tiesību aktos.  
[..].”

VDAR

- 10 VDAR 5. panta “Personas datu apstrādes principi” 1. punktā ir noteikts:

“Personas dati:

- a) tiek apstrādāti likumīgi, godprātīgi un datu subjektam pārredzamā veidā (“likumīgums, godprātība un pārredzamība”);
- b) tiek vākti konkrētos, skaidros un legītimos nolūkos, un to turpmāku apstrādi neveic ar minētajiem nolūkiem nesavietojamā veidā; [...] (“nolūka ierobežojumi”);
- c) ir adekvāti, atbilstīgi un ietver tikai to, kas nepieciešams to apstrādes nolūkos (“datu minimizēšana”);

[..]

- f) tiek apstrādāti tādā veidā, lai tiktu nodrošināta atbilstoša personas datu drošība, tostarp aizsardzība pret neatļautu vai nelikumīgu apstrādi un pret nejaušu nozaudēšanu, iznīcināšanu vai sabojāšanu, izmantojot atbilstošus tehniskos vai organizatoriskos pasākumus (“integritāte un konfidencialitāte”).”

- 11 Šīs regulas 25. panta “Integrēta datu aizsardzība un datu aizsardzība pēc noklusējuma” 2. punktā ir paredzēts:

“Pārzinis īsteno atbilstošus tehniskus un organizatoriskus pasākumus, lai nodrošinātu, ka pēc noklusējuma tiek apstrādāti tikai tādi personas dati, kas ir nepieciešami katram konkrētajam apstrādes nolūkam. Minētais pienākums attiecas uz vāktu personas datu apjomu, to apstrādes pakāpi, glabāšanas laikposmu un to pieejamību. Jo īpaši – ar šādiem pasākumiem nodrošina, ka pēc noklusējuma personas datus bez personas līdzdalības nedara pieejamus nenoteiktam fizisku personu skaitam.”

- 12 Minētās regulas 44. pantā “Nosūtīšanas vispārīgie principi” ir noteikts:

“Personas datus, kas tiek apstrādāti vai kurus ir paredzēts apstrādāt pēc nosūtīšanas uz trešo valsti vai starptautisku organizāciju, nosūta tikai tad, ja, ņemot vērā citus šīs regulas noteikumus, pārzinis un apstrādātājs ir ievērojuši šajā nodaļā paredzētos nosacījumus, ietverot arī personas datu tālāku nosūtīšanu no trešās valsts vai starptautiskās organizācijas uz citu trešo valsti vai citu starptautisku organizāciju. Piemēro visus šīs nodaļas noteikumus, lai nodrošinātu, ka nemazinās ar šo regulu garantētais fizisku personu aizsardzības līmenis.”

- 13 VDAR 49. pantā “Atkāpes īpašās situācijās” ir paredzēts:

“1. Ja nav pieņemts lēmums par aizsardzības līmeņa pietiekamību saskaņā ar 45. panta 3. punktu vai nav nodrošinātas atbilstošas garantijas saskaņā ar 46. pantu, tostarp saistoši uzņēmuma noteikumi, personas datu nosūtīšana vai vairākkārtēja nosūtīšana uz trešo valsti vai starptautisku organizāciju notiek tikai tad, ja izpildīts viens no turpmāk minētajiem nosacījumiem:

[..]

g) nosūtīšanu izdara no reģistra, kurš saskaņā ar Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem ir paredzēts, lai sniegtu informāciju sabiedrībai, un kuru var izmantot vai nu plaša sabiedrība, vai jebkura persona, kas var pierādīt savas legītīmās intereses, taču vienīgi tiktāl, ciktāl konkrētajā gadījumā tiek pildīti Savienības vai dalībvalsts tiesību aktos paredzētie izmantošanas nosacījumi.

[..]”

14 Saskaņā ar šīs regulas 94. pantu:

“1. Direktīvu 95/46/EK atceļ no 2018. gada 25. maija.

2. Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo regulu. [..].”

### ***Luksemburgas tiesības***

15 *Loi du 13 janvier 2019 instituant un Registre des bénéficiaires effectifs* (2019. gada 13. janvāra Likums par patieso labuma guvēju reģistra izveidi; *Mémorial A* 2019, Nr. 15; turpmāk tekstā – “2019. gada 13. janvāra likums”) 2. pants ir formulēts šādi:

“Tieslietu ministra pārraudzībā tiek izveidots reģistrs ar nosaukumu “Patieso labuma guvēju reģistrs” – saīsinājumā PLGR – un mērķi saglabāt un darīt pieejamu informāciju par reģistrēto juridisko veidojumu patiesajiem labuma guvējiem.”

16 Šā likuma 3. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Patieso labuma guvēju reģistrā par reģistrētu juridisko veidojumu patiesajiem labuma guvējiem ir jāiekļauj un jāglabā šāda informācija:

1° uzvārds;

2° vārds(-i);

3° valstspiederība(-as);

4° dzimšanas datums;

5° dzimšanas mēnesis;

6° dzimšanas gads;

7° dzimšanas vieta;

8° dzīvesvietas valsts;

9° precīza privātā vai juridiskā adrese [..];

[..]



- 10° personām, kas reģistrētas Fizisko personu valsts reģistrā: identifikācijas numurs [..];
- 11° nerezidentiem, kas nav reģistrēti Fizisko personu valsts reģistrā: ārvalstu identifikācijas numurs;
- 12° faktiskās līdzdalības veids;
- 13° faktiskās līdzdalības lielums.”

17 Minētā likuma 11. panta 1. punktā ir noteikts:

“Valsts iestādēm, pildot savus pienākumus, ir piekļuve 3. pantā minētajai informācijai.”

18 Šī paša likuma 12. pantā ir paredzēts:

“Ikvienai personai ir piekļuve 3. panta 1. punkta 1° līdz 8°, 12° un 13° apakšpunktā minētajai informācijai.”

19 2019. gada 13. janvāra likuma 15. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“(1) Reģistrētais juridiskais veidojums vai patiesais labuma guvējs, pamatojoties uz pārvaldniekam iesniegtu pienācīgi pamatotu pieteikumu, katrā konkrētā gadījumā un šādos ārkārtas apstākļos var prasīt, lai piekļuve 3. pantā minētajai informācijai tiek atļauta tikai valsts iestādēm, kredītiestādēm un finanšu iestādēm, kā arī tiesu izpildītājiem un notāriem valsts amatpersonu statusā, ja šāda piekļuve pakļautu patieso labuma guvēju nesamērīgam riskam, krāpšanas, nolaupišanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam vai arī tad, ja patiesais labuma guvējs ir nepilngadīga persona vai ir citādi ricībnespējīgs.

(2) Pārvaldnieks uz laiku ierobežo piekļuvi 3. pantā minētajai informācijai, to atļaujot tikai valsts iestādēm, no pieteikuma saņemšanas līdz lēmuma paziņošanai un pieteikuma noraidīšanas gadījumā – vēl uz papildu 15 dienām. Ja lēmums par atteikumu tiek apstrīdēts, ierobežojumu piekļuvei informācijai saglabā līdz brīdim, kad lēmums par atteikumu vairs nav apstrīdams.”

## **Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi**

### ***Lieta C-37/20***

20 YO, civiltiesiska nekustamā īpašumu sabiedrība, atbilstoši 2019. gada 13. janvāra likuma 15. pantam iesniedza LBR pieteikumu, lūdzot, lai piekļuve informācijai par WM, YO patieso labuma guvēju, kas ir iekļauts PLGR, tiktu ierobežota, atļaujot to tikai šajā tiesību normā minētajiem subjektiem, pamatojoties uz to, ka plašas sabiedrības piekļuve šai informācijai pakļautu WM, kā arī tā ģimeni nesamērīgam riskam, kas ir konkrēts, faktiski un pastāvošs, un krāpšanas, nolaupišanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam. Ar 2019. gada 20. novembra lēmumu šis pieteikums tika noraidīts.

- 21 2019. gada 5. decembrī WM iesniedza pieteikumu *Tribunal d'arrondissement de Luxembourg* (Luksemburgas apgabaltiesa, Luksemburga), norādot, ka viņa kā YO un vairāku komercsabiedrību vadītāja un patiesā labuma guvēja statuss tam bieži liek pārvietoties uz valstīm ar nestabiliem politiskajiem režīmiem un augstu vispārējās noziedzības līmeni, kas tam var radīt nopietnu nolaupīšanas, nelikumīgas brīvības atņemšanas, vardarbības un pat nāves risku.
- 22 *LBR* apstrīd šo argumentāciju un uzskata, ka WM situācija neatbilst 2019. gada 13. janvāra likuma 15. panta prasībām, jo tas nevar atsaukties ne uz “ārkārtas apstākļiem”, ne uz kādu no šajā pantā minētajiem riskiem.
- 23 Šajā ziņā iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, kā grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punkta izpratnē ir jāinterpretē jēdzieni “ārkārtas apstākļi”, “risks” un “nesamērīgs” risks.
- 24 Šādos apstākļos *Tribunal d'arrondissement de Luxembourg* (Luksemburgas apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Par “ārkārtas apstākļu” jēdzienu:

- a) Vai [grozītās Direktīvas 2015/849] 30. panta 9. punktu, ciktāl tajā kā nosacījums piekļuves ierobežošanai informācijai par [patiesajiem] labuma guvējiem ir izvirzīta atrašanās “ārkārtas apstākļos, kas nosakāmi valstu tiesību aktos”, var interpretēt tādējādi, ka ar to tiek atļauts valsts tiesībās definēt jēdzienu “ārkārtas apstākļi” vienīgi kā līdzvērtīgu “nesamērīgam riskam, krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam”, jēdzieniem, kuri jau ir piekļuves ierobežojuma piemērošanas nosacījums uz, pamatojoties uz [grozītās Direktīvas 2015/849] 30. panta 9. punkta redakciju?
- b) Vai noliedzošas atbildes uz pirmā jautājuma a) punktu gadījumā un gadījumā, ja valsts transponēšanas tiesību aktos jēdziens “ārkārtas apstākļi” nav definēts citādi kā tikai atsauce uz neefektīviem “nesamērīga riska, krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riska” jēdzieniem, [grozītās Direktīvas 2015/849] 30. panta 9. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka valsts tiesa drīkst neņemt vērā nosacījumu par “ārkārtas apstākļiem”, vai arī tai ir jānovērš valsts likumdevēja pieļautais trūkums, uz judikatūras pamata nosakot “ārkārtas apstākļu” jēdziena piemērošanas jomu? Vai šajā pēdējā minētajā gadījumā saistībā ar [grozītās Direktīvas 2015/849] 30. panta 9. punktā izvirzīto nosacījumu, kura saturs ir jānosaka valsts tiesībās, [Tiesa] var sniegt norādījumus šī uzdevuma veikšanai? Apstiprinošas atbildes gadījumā uz šo pēdējo jautājumu, kādas pamatnostādnes valsts tiesai ir jāņem vērā, nosakot “ārkārtas apstākļu” jēdziena saturu?

2) Par “riskā” jēdzienu:

- a) Vai [grozītās Direktīvas 2015/849] 30. panta 9. punkts, ciktāl tajā kā nosacījums piekļuves ierobežošanai informācijai par [patiesajiem] labuma guvējiem ir izvirzīts “nesamērīg[s] risk[s], krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas risk[s]”, ir jāinterpretē kā norāde uz astoņu gadījumu kopumu, no kuriem pirmais atbilst vispārējam riskam, kuram izvirzīts nesamērīguma nosacījums, un septiņi pārējie atbilst specifiskiem riskiem, uz kuriem nesamērīguma nosacījums neattiecas, vai kā norāde uz septiņu gadījumu kopumu, no kuriem katrs atbilst specifiskam riskam, kuram izvirzīts nesamērīguma nosacījums?

- b) Vai [grozītās Direktīvas 2015/849] 30. panta 9. punkts, ciktāl tajā kā nosacījums piekļuves ierobežošanai informācijai par [patiesajiem] labuma guvējiem ir izvirzīts “risks”, ir jāinterpretē tādējādi, ka šī riska esamības un apmēra novērtēšana ir jāattiecina tikai uz patiesā labuma guvēja saiknēm ar juridisko veidojumu, saistībā ar kuru viņš lūdz atsevišķi ierobežot piekļuvi informācijai par viņa [patiesā] labuma guvēja statusu, vai ka tajā ir jāietver attiecīgā [patiesā] labuma guvēja pastāvošās saiknes ar citiem juridiskiem veidojumiem? Ja ir jāņem vērā pastāvošās saiknes ar citiem juridiskiem veidojumiem, vai ir jāņem vērā vienīgi [patiesā] labuma guvēja statuss attiecībā uz citiem juridiskiem veidojumiem vai arī ir jāņem vērā jebkāda cita saikne ar citiem juridiskiem veidojumiem? Ja ir jāņem vērā jebkāda saikne ar citiem juridiskiem veidojumiem, vai šīs saiknes veids ietekmē riska esamības un apmēra novērtēšanu?
- c) Vai [grozītās Direktīvas 2015/849] 30. panta 9. punkts, ciktāl tajā kā nosacījums piekļuves ierobežošanai informācijai par [patiesajiem] labuma guvējiem ir izvirzīts “risks”, ir jāinterpretē tādējādi, ka no aizsardzības, kāda izriet no piekļuves ierobežojuma, izmantošanas izslēdz, ja šī informācija – respektīvi, citi elementi, kurus [patiesais] labuma guvējs izvirzījis, lai pamatotu radītā “riskā” esamību un apmēru, – ir viegli pieejama trešām personām citos informācijas ieguves veidos?

3) Par riska “nesamērīguma” jēdzienu:

Kādas atšķirīgas intereses ir jāņem vērā, piemērojot [grozītās Direktīvas 2015/849] 30. panta 9. punktu, ciktāl “nesamērīgs” risks tajā ir izvirzīts kā nosacījums, lai ierobežotu piekļuvi informācijai par [patieso] labuma guvēju?”

***Lieta C-601/20***

- 25 *Sovim* saskaņā ar 2019. gada 13. janvāra likuma 15. pantu iesniedza *LBR* pieteikumu par to, lai tiktu ierobežota piekļuve PLGR ietvertajai informācijai par tās patieso labuma guvēju, atļaujot to tikai šajā tiesību normā minētajām struktūrām. Šis pieteikums tika noraidīts ar 2020. gada 6. februāra lēmumu.
- 26 2020. gada 24. februārī *Sovim* iesniedza pieteikumu iesniedzējtiesā.
- 27 Galvenokārt šī sabiedrība lūdza, lai netiktu piemērots 2019. gada 13. janvāra likuma 12. pants, saskaņā ar kuru piekļuve noteiktai PLGR ietvertai informācijai ir pieejama “ikvienai personai”, un/vai šī likuma 15. pants un lai informācija, ko tā sniegusi saskaņā ar minētā likuma 3. pantu, nebūtu publiski pieejama.
- 28 Šajā ziņā *Sovim* apgalvo, pirmkārt, ka, piešķirot publisku piekļuvi tās patiesā labuma guvēja identitātei un personas datiem, tiek pārkāptas tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, kā arī tiesības uz personas datu aizsardzību, kas ir nostiprinātas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) attiecīgi 7. un 8. pantā.
- 29 Proti, šīs sabiedrības ieskatā – grozītās Direktīvas 2015/849, uz kuras pamata Luksemburgas tiesībās ir ieviests 2019. gada 13. janvāra likums, mērķis ir identificēt to korporatīvo vienību patiesos labuma guvējus, kuras tiek izmantotas noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai terorisma finansēšanai, kā arī nodrošināt komercattiecību drošību un uzticamību tirgos. Tomēr neesot skaidrs, kādā veidā publiska piekļuve PLGR iekļautajiem datiem bez nekādas piekļuves kontroles ļautu sasniegt šos mērķus.

- 30 Otrkārt, *Sovim* apgalvo, ka publiska piekļuve PLGR iekļautajiem personas datiem ir vairāku VDAR normu pārkāpums, tostarp vairāku tās 5. panta 1. punktā noteikto pamatprincipu pārkāpums.
- 31 Pakārtoti *Sovim* lūdz iesniedzējtiesu konstatēt, ka šajā gadījumā pastāv nesamērīgs risks 2019. gada 13. janvāra likuma 15. panta 1. punkta izpratnē, un līdz ar to uzdot *LBR* ierobežot piekļuvi šī likuma 3. pantā minētajai informācijai.
- 32 Šajā ziņā iesniedzējtiesa norāda, ka 2019. gada 13. janvāra likuma 15. panta 1. punktā ir paredzēts, ka *LBR* katrā atsevišķā gadījumā ir jāizvērtē, vai pastāv ārkārtas apstākļi, kas attaisno piekļuves PLGR ierobežojumu. Lai gan šī likuma kontekstā vairāki jautājumi par jēdzienu “ārkārtas apstākļi”, “risks” un “nesamērīgs” risks interpretāciju Tiesai jau ir uzdoti lietā C-37/20, šajā tiesvedībā ir izvirzīti arī citi jautājumi, it īpaši par to, vai plašas sabiedrības piekļuve noteiktiem PLGR datiem ir saderīga ar Hartu, kā arī ar VDAR.
- 33 Šādos apstākļos *Tribunal d’arrondissement de Luxembourg* (Luksemburgas apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai [Direktīvas 2018/843] 1. panta 15. punkta c) apakšpunkts, ar ko groza [Direktīvas 2015/849] 30. panta 5. punkta pirmo daļu, nosakot, ka dalībvalstīm vienmēr ir jānodrošina pieejama informācija par patiesajiem labuma guvējiem ikvienam plašākas sabiedrības loceklim bez vajadzības to pamatot ar likumīgām interesēm, ir spēkā,
- ņemot vērā tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību, kas garantētas [..] Hartas 7. pantā, interpretējot to saskaņā ar Eiropas cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 8. pantu, un ievērojot tostarp Direktīvas 2018/843 30. un 31. apsvērumā izvirzītos mērķus, kas ir vērsti it īpaši uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas apkarošanu; un
  - ņemot vērā Hartas 8. pantā garantētās tiesības uz personas datu aizsardzību, ciktāl to mērķis it īpaši ir nodrošināt, lai personas dati tiktu apstrādāti likumīgi, godprātīgi un datu subjektam pārredzamā veidā, tiktu ierobežoti datu vākšanas un apstrādes nolūki un tiktu minimizēti dati?
- 2) a) Vai Direktīvas 2018/843 1. panta 15. punkta g) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tajā minētos ārkārtas apstākļus – kuros dalībvalstis var paredzēt atkāpes attiecībā uz piekļuvi visai informācijai par patiesajiem labuma guvējiem vai daļai no tās, ja šāda publiska piekļuve informācijai patieso labuma guvēju pakļautu nesamērīgam riskam, krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam – var konstatēt tikai tad, ja ir sniegts pierādījums par to, ka pastāv tāds nesamērīgs krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas risks, kas ir ārkārtas rakstura, tiešām apdraud konkrēto patiesā labuma guvēja personu un ir konkrēts, faktiskais un pastāvīgs?
- b) Vai – apstiprinošas atbildes gadījumā – šādi interpretēts Direktīvas 2018/843 1. panta 15. punkta g) apakšpunkts ir spēkā, ņemot vērā Hartas 7. pantā garantētās tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību un Hartas 8. pantā garantētās tiesības uz personas datu aizsardzību?
- 3) a) Vai [VDAR] 5. panta 1. punkta a) apakšpunkts – kurā noteikts, ka dati ir jāapstrādā likumīgi, godprātīgi un datu subjektam pārredzamā veidā – ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā, ka

- patiesā labuma guvēja personas dati, kas reģistrēti patieso labuma guvēju reģistrā, kurš izveidots saskaņā ar Direktīvas 2015/849 30. pantu, kas grozīta ar Direktīvas 2018/843 1. panta 15. punktu, ir vispārpieejami plašākai sabiedrībai bez jebkādas sabiedrības personu kontroles un vajadzības, ka tās sniedz pamatojumu, un tādā veidā, ka datu subjektam (patiesā labuma guvējam) nav iespējams uzzināt, kurš ir piekļuvis šiem viņa personas datiem; kā arī tas, ka
  - šāda patieso labuma guvēju reģistra datu apstrādes pārvaldnieks dod atļauju piekļūt patieso labuma guvēju personas datiem neierobežotam un nenosakāmam personu skaitam?
- b) Vai [VDAR] 5. panta 1. punkta b) apakšpunkts, kurā ir noteikti nolūka ierobežojumi, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā, ka patiesā labuma guvēja personas dati – kas reģistrēti patieso labuma guvēju reģistrā, kas izveidots saskaņā ar [grozītās Direktīvas 2015/849] 30. pantu, var būt pieejami plašākai sabiedrībai, ja šo datu apstrādes pārvaldnieks nevar garantēt, ka šie dati tiks izmantoti vienīgi tiem nolūkiem, kuriem tie tika vākti, proti, būtībā cīņai pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un teroristu finansēšanu, kas savukārt ir uzdevumi, par kuru izpildes nodrošināšanu plašāka sabiedrība nav atbildīga?
- c) Vai [VDAR] 5. panta 1. punkta c) apakšpunkts, kurā ir noteikta prasība minimizēt datus, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā, ka patieso labuma guvēju reģistrā, kas izveidots saskaņā ar [grozītās Direktīvas 2015/849] 30. pantu, plašāka sabiedrība var piekļūt datiem ne tikai par patiesā labuma guvēja vārdu un uzvārdu, dzimšanas mēnesi un gadu, valstspiederību un pastāvīgās dzīvesvietas valsti, kā arī faktiskās līdzdalības veidu un lielumu, bet arī datiem par viņa dzimšanas datumu un vietu?
- d) Vai [VDAR] 5. panta 1. punkta f) apakšpunktam – kurā ir noteikts, ka dati ir jāapstrādā tādā veidā, lai tiktu nodrošināta atbilstoša personas datu drošība, tostarp aizsardzība pret neatļautu vai nelikumīgu apstrādi, tādējādi nodrošinot šādu datu integritāti un konfidencialitāti, – nav pretrunā neierobežota un beznosacījuma piekļuve bez konfidencialitātes saistībām patieso labuma guvēju personas datiem, kuri ir pieejami patieso labuma guvēju reģistrā, kas izveidots saskaņā ar [grozītās Direktīvas 2015/849] 30. pantu?
- e) Vai [VDAR] 25. panta 2. punkts, kurā garantēta datu aizsardzība pēc noklusējuma un saskaņā ar kuru tostarp personas datus bez attiecīgā datu subjekta iesaistīšanās nedara pieejamus nenoteiktam fizisku personu skaitam, ir jāinterpretē tādējādi, ka tam nav pretrunā, ka:
- patieso labuma guvēju reģistrā, kas izveidots saskaņā ar [grozītās Direktīvas 2015/849] 30. pantu, tiem plašākas sabiedrības locekļiem, kuri aplūko patiesā labuma guvēja personas datus, netiek prasīts pierakstīties šā reģistra tīmekļvietnē; kā arī tas, ka
  - informācija par šādā reģistrā reģistrētu patiesā labuma guvēja personas datu aplūkošanu attiecīgajam patiesā labuma guvējam netiek sniegta; kā arī tas, ka
  - nekādi attiecīgo personas datu apjoma un pieejamības ierobežojumi nav piemērojami, ņemot vērā to apstrādes nolūku?

- f) Vai [VDAR] 44.–50. pants, kuros personas datu nosūtīšana uz trešo valsti ir pakļauta stingriem nosacījumiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā, ka šādi patiesā labuma guvēja dati, kuri ir iekļauti patieso labuma guvēju reģistrā, kas izveidots saskaņā ar [grozītās Direktīvas 2015/849] 30. pantu, jebkurā gadījumā ir pieejami ikvienam plašākas sabiedrības loceklim bez vajadzības to pamatot ar likumīgām interesēm un bez ierobežojumiem attiecībā uz šīs sabiedrības atrašanās vietu?”

## Par prejudiciālajiem jautājumiem

### *Par pirmo jautājumu, kas uzdots lietā C-601/20*

- 34 Ar pirmo jautājumu, kas uzdots lietā C-601/20, iesniedzējtiesa būtībā jautā par Direktīvas 2018/843 1. panta 15. punkta c) apakšpunkta spēkā esamību, ņemot vērā Hartas 7. un 8. pantu, ciktāl ar šo tiesību normu ir grozīts Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta pirmās daļas c) apakšpunkts tādējādi, ka tā šādi grozītajā redakcijā ir paredzēts, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, lai informācija par to teritorijā reģistrētu uzņēmumu un citu juridisko veidojumu patiesajiem labuma guvējiem vienmēr būtu pieejama ikvienam sabiedrības loceklim.

*Par iejaukšanos – kas izriet no ikviena sabiedrības locekļa piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem – Hartas 7. un 8. pantā garantētajās pamattiesībās*

- 35 Hartas 7. pantā ikvienai personai ir garantētas tiesības uz privātās un ģimenes dzīves, dzīvokļa un saziņas neaizskaramību, savukārt Hartas 8. panta 1. punktā ikvienai personai ir skaidri piešķirtas tiesības uz savu personas datu aizsardzību.
- 36 Kā izriet no grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 1. un 3. punkta, dalībvalstīm ir jānodrošina, lai no korporatīvām un citām juridiskām vienībām, kas inkorporētas to teritorijā, tiktu prasīts iegūt un glabāt adekvātu, pareizu un aktuālu informāciju par to patiesajiem labuma guvējiem un ka šī informācija tiek glabāta katras dalībvalsts centrālajā reģistrā. Saskaņā ar šīs direktīvas 3. panta 6. punktu patiesie labuma guvēji ir jebkura(-as) fiziska(-as) persona(-as), kurai(-ām) faktiski pieder klients vai kura(-as) šo klientu kontrolē, un/vai fiziska(-as) persona(-as), kuras vārdā darījums vai darbība tiek veikta.
- 37 Grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt, lai informācija par patiesajiem labuma guvējiem vienmēr būtu pieejama “ikvienam sabiedrības loceklim”, savukārt tā otrajā daļā ir precizēts, ka personām, uz kurām attiecas šī direktīva, “ir atļauta piekļuve vismaz informācijai par faktiskā īpašnieka vārdu un uzvārdu, dzimšanas mēnesi un gadu, pastāvīgās dzīvesvietas valsti un valstspiederību, kā arī turētās kapitāla daļas veidu un apmēru”. Šī 30. panta 5. punkta trešajā daļā ir piebilsts, ka “dalībvalstis saskaņā ar nosacījumiem, kas nosakāmi valsts tiesību aktos, var sniegt piekļuvi papildu informācijai, kas ļauj identificēt faktisko īpašnieku”, kurā “ietver vismaz dzimšanas datumu vai kontaktinformāciju saskaņā ar datu aizsardzības noteikumiem”.
- 38 Šajā ziņā jāatzīmē, ka, tā kā minētajā 30. panta 5. punktā norādītajos datos ir ietverta informācija par identificētām fiziskām personām, proti, dalībvalstu teritorijā reģistrētu sabiedrību un citu juridisko vienību patiesajiem labuma guvējiem, ikviena sabiedrības locekļa piekļuve informācijai ietekmē Hartas 7. pantā garantētās pamattiesības uz privātās dzīves neaizskaramību (pēc analogijas skat. spriedumu, 2022. gada 21. jūnijs, *Ligue des droits humains*, C-817/19,

EU:C:2022:491, 94. punkts un tajā minētā judikatūra), turklāt šajā kontekstā nav nozīmes tam, ka attiecīgie dati varētu būt saistīti ar profesionālo darbību (pēc analogijas skat. spriedumu, 2010. gada 9. novembris, *Volker und Markus Schecke un Eifert*, C-92/09 un C-93/09, EU:C:2010:662, 59. punkts). Tāpat šī minēto datu publiskošana ikvienam sabiedrības loceklim ir personas datu apstrāde, uz kuru attiecas Hartas 8. pants (pēc analogijas skat. spriedumu, 2010. gada 9. novembris, *Volker und Markus Schecke un Eifert*, C-92/09 un C-93/09, EU:C:2010:662, 52. un 60. punkts).

- 39 Ir arī jānorāda – kā izriet no Tiesas pastāvīgās judikatūras –, ka personas datu nodošana trešajām personām ir iejaukšanās Hartas 7. un 8. pantā garantētajās pamattiesībās, lai kāda arī būtu izpaustās informācijas turpmāka izmantošana. Šajā ziņā nav nozīmes tam, vai attiecīgā informācija par privāto dzīvi ir vai nav sensitīva vai tam, ka ieinteresētajām personām šīs iejaukšanās dēļ ir vai nav radītas iespējamās neērtības (spriedums, 2022. gada 21. jūnijs, *Ligue des droits humains*, C-817/19, EU:C:2022:491, 96. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 40 Līdz ar to ikviena sabiedrības locekļa piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, kas paredzēta grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punktā, ir iejaukšanās Hartas 7. un 8. pantā garantētajās tiesībās.
- 41 Attiecībā uz šīs iejaukšanās smagumu ir jānorāda, ka, ciktāl ikvienam sabiedrības loceklim nodotā informācija attiecas uz patiesā labuma guvēja identitāti, kā arī viņa faktiskās līdzdalības veidu un lielumu uzņēmumos vai citās juridiskajās vienībās, tā var ļaut izveidot noteiktu personas identifikācijas datu profilu, kas ir vairāk vai mazāk plašs atkarībā no valsts tiesību aktu struktūras, datu subjekta mantiskā stāvokļa, kā arī konkrētām ekonomikas nozarēm, valstīm un uzņēmumiem, kuros tas ir veicis ieguldījumus.
- 42 To papildina fakts, ka šādai šīs informācijas nodošanai ikvienam sabiedrības loceklim ir raksturīgi, ka tā ir pieejama potenciāli neierobežotam personu skaitam tādā veidā, ka šāda personas datu apstrāde var ļaut arī personām, kuras ar šī pasākuma mērķi nesaistītu iemeslu dēļ tostarp vēlas noskaidrot it īpaši patiesā labuma guvēja materiālo un finansiālo situāciju, brīvi piekļūt minētajai informācijai (pēc analogijas skat. spriedumu, 2022. gada 1. augusts, *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 102. un 103. punkts). Šī iespēja izrādās vēl jo vienkāršāka, ja, kā tas ir Luksemburgas gadījumā, ar attiecīgajiem datiem var iepazīties internetā.
- 43 Turklāt varbūtējās sekas datu subjektiem, kas rodas iespējamās viņu personas datu ļaunprātīgas izmantošanas dēļ, saasina fakts, ka, tiklīdz šie dati ir darīti pieejami ikvienam sabiedrības loceklim, tos var ne tikai brīvi iegūt, bet arī saglabāt un izplatīt un ka šādas secīgas apstrādes gadījumā datu subjektiem kļūst grūtāk vai pat iluzori efektīvi aizstāvēt sevi pret ļaunprātīgām darbībām.
- 44 Līdz ar to ikviena sabiedrības locekļa piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, kas paredzēta grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā, ir smaga iejaukšanās Hartas 7. un 8. pantā garantētajās pamattiesībās (pēc analogijas skat. spriedumu, 2022. gada 1. augusts, *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 105. punkts).

*Par iejaukšanās – kas izriet no ikviena sabiedrības locekļa piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem – attaisnojumu*

- 45 Hartas 7. un 8. pantā nostiprinātās pamattiesības nav uztveramas kā absolūtas prerogatīvas, bet gan jāaplūko saistībā ar to funkciju sabiedrībā (spriedums, 2022. gada 21. jūnijs, *Ligue des droits humains*, C-817/19, EU:C:2022:491, 112. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 46 Saskaņā ar Hartas 52. panta 1. punkta pirmo teikumu visiem tajā atzīto tiesību un brīvību izmantošanas ierobežojumiem ir jābūt noteiktiem tiesību aktos un tajos jārespektē šo tiesību un brīvību būtība. Atbilstoši Hartas 52. panta 1. punkta otrajam teikumam, ievērojot samērīguma principu, ierobežojumus šīm tiesībām un brīvībām drīkst uzlikt tikai tad, ja tie ir nepieciešami un patiešām atbilst vispārējo interešu mērķiem, ko atzinusi Savienība, vai vajadzībai aizsargāt citu personu tiesības un brīvības. Šajā ziņā Hartas 8. panta 2. punktā ir precizēts, ka personas dati tostarp ir jāapstrādā “noteiktiem mērķiem un ar attiecīgās personas piekrišanu vai ar citu likumīgu pamatojumu, kas paredzēts tiesību aktos”.

*– Par tiesiskuma principa ievērošanu*

- 47 Prasība, saskaņā ar kuru jebkuram pamattiesību izmantošanas ierobežojumam ir jābūt paredzētam likumā, nozīmē, ka pašā aktā, kas atļauj iejaukšanos šajās tiesībās, ir jādefinē attiecīgo tiesību izmantošanas ierobežojuma apjoms, precizējot, no vienas puses, ka šī prasība neizslēdz, ka attiecīgais ierobežojums ir formulēts pietiekami atvērti, lai to varētu pielāgot dažādām situācijām, kā arī apstākļu izmaiņām, un, no otras puses, ka Tiesa vajadzības gadījumā var interpretācijas ceļā precizēt ierobežojuma konkrēto apjomu, ņemot vērā gan attiecīgo Savienības tiesību aktu teksta formulējumu, gan to vispārējo sistēmu un tajos izvirzītos mērķus, interpretējot tos Hartā garantēto pamattiesību gaismā (spriedums, 2022. gada 21. jūnijs, *Ligue des droits humains*, C-817/19, EU:C:2022:491, 114. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 48 Šajā ziņā jānorāda, ka Hartas 7. un 8. pantā garantēto pamattiesību izmantošanas ierobežojums, kas izriet no ikviena sabiedrības locekļa piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, ir paredzēts Savienības tiesību aktā, proti, grozītajā Direktīvā 2015/849. Turklāt tās 30. panta 1. un 5. punktā ir paredzēta, pirmkārt, ikviena sabiedrības locekļa piekļuve datiem par patiesā labuma guvēja identifikāciju un faktisko līdzdalību, precizējot, ka šiem datiem ir jābūt adekvātiem, precīziem un aktuāliem, un skaidri uzskaitot noteiktus minētos datus, kuriem ir jāļauj piekļūt ikvienam sabiedrības loceklim. Otrkārt, šī 30. panta 9. punktā ir paredzēti nosacījumi, ar kādiem dalībvalstis var paredzēt atkāpes no šādas piekļuves.

- 49 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka tiesiskuma princips ir izpildīts.

*– Par Hartas 7. un 8. pantā garantēto pamattiesību būtības ievērošanu*

- 50 Attiecībā uz Hartas 7. un 8. pantā nostiprināto pamattiesību būtības ievērošanu ir jānorāda, ka informācija, uz kuru ir tieši norādīts grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta otrajā daļā, var tikt iedalīta divās atšķirīgās datu kategorijās, no kurām pirmā ietver datus par patiesā labuma guvēja identitāti (uzvārds, vārds, dzimšanas mēnesis un gads, kā arī valstspiederība) un otrā – ekonomiska rakstura datus (faktiskās līdzdalības veids un lielums).



- 51 Turklāt, lai gan ir taisnība, ka grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta otrajā daļā – kā tas izriet no vārda “vismaz” izmantošanas – nav ietverts izsmeļošs to datu uzskaitījums, kuriem jāļauj piekļūt ikvienam sabiedrības loceklim, un ka 30. panta 5. punkta trešajā daļā ir piebilsts, ka dalībvalstīm ir tiesības sniegt piekļuvi papildu informācijai, tomēr saskaņā ar minētā 30. panta 1. punktu iegūt, saglabāt un tādējādi potenciāli darīt publiski pieejamu var vienīgi “adekvātu” informāciju par patiesajiem labuma guvējiem un faktisko līdzdalību, kas tostarp izslēdz informāciju, kurai nav adekvātas saiknes ar šīs direktīvas mērķiem.
- 52 Tomēr nešķiet, ka informācijas, kam ir šāda saikne, izpaušana ikvienam sabiedrības loceklim jebkādā veidā apdraudētu Hartas 7. un 8. pantā garantēto pamattiesību būtību.
- 53 Šajā kontekstā ir arī jānorāda, ka grozītās Direktīvas 2015/849 41. panta 1. punktā ir skaidri paredzēts, ka personas datu apstrādei saskaņā ar šo direktīvu ir piemērojama Direktīva 95/46 un līdz ar to arī VDAR, kuras 94. panta 2. punktā ir precizēts, ka atsauces uz pēdējo minēto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo regulu. Tādējādi nav strīda par to, ka jebkādi informācijas iegūšanai, saglabāšanai un nodošanai saskaņā ar grozīto Direktīvu 2015/849 ir pilnībā jāatbilst no VDAR izrietošajām prasībām.
- 54 Šādos apstākļos iejaukšanās, ko rada ikviena sabiedrības locekļa piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, kas paredzēta grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā, neapdraud Hartas 7. un 8. pantā nostiprināto pamattiesību būtību.

– *Par Savienības atzīto vispārējo interešu mērķi*

- 55 Saskaņā ar grozītās Direktīvas 2015/849 1. panta 1. punkta formulējumu tās mērķis ir novērst Savienības finanšu sistēmas izmantošanu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai un terorisma finansēšanai. Šajā ziņā Direktīvas 2018/843 4. apsvērumā ir precizēts, ka šī mērķa sasniegšana nevar būt efektīva, ja nav neiecietības pret noziedzniekiem, un ka Savienības ekonomiskās un finanšu vides vispārējās pārredzamības uzlabošanai varētu būt spēcīga atturoša ietekme.
- 56 Konkrētāk – attiecībā uz mērķi ikvienam sabiedrības loceklim piekļūt informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, kas ieviests ar Direktīvas 2018/843 1. panta 15. punkta c) apakšpunktu, šīs direktīvas 30. apsvērumā ir noteikts, ka šāda piekļuve vispirms “ļauj pilsoniskajai sabiedrībai, tostarp preses vai pilsoniskās sabiedrības organizācijām, labāk kontrolēt informāciju un veicina to, ka saglabājas uzticēšanās uzņēmumu darījumu un finanšu sistēmu integritātei”. Turklāt attiecīgā piekļuve “var veicināt korporatīvo un citu juridisko vienību un juridisko veidojumu ļaunprātīgas izmantošanas nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroris[ma] finansēšanas nolūkā apkarošanu, palīdzot izmeklēšanai un ietekmējot reputāciju, ņemot vērā, ka ikviens, kas iesaistīsies darījumos ar tiem, zinās, kas ir to faktiskie īpašnieki”. Visbeidzot, šī piekļuve “arī atvieglo savlaicīgu un efektīvu informācijas pieejamību finanšu iestādēm, kā arī valsts iestādēm, tostarp trešo valstu iestādēm, kas iesaistītas šādu noziegumu apkarošanā”, un “arī palīdzētu izmeklēt nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, ar to saistītus predikatīvus noziegumus un teroris[ma] finansēšanu”.
- 57 Turklāt Direktīvas 2018/843 31. apsvērumā ir precizēts, ka “iespēja palielināt uzticēšanos finanšu tirgiem būtu jāuzskata par pozitīvu blakusefektu, bet ne par pārredzamības palielināšanas mērķi, kas ir izveidot vidi, kuru nebūtu izdevīgi izmantot nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un teroris[ma] finansēšanas nolūkiem”.

- 58 No tā izriet, ka, paredzot ikviena sabiedrības locekļa piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, Savienības likumdevējs ir paredzējis novērst noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu, radot vidi ar lielāku pārredzamību, kurā ir mazāka iespēja, ka to izmantos šiem mērķiem.
- 59 Šis mērķis ir vispārējo interešu mērķis, kas var attaisnot pat smagu iejaukšanos Hartas 7. un 8. pantā nostiprinātajās pamattiesībās (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 21. jūnijs, *Ligue des droits humains*, C-817/19, EU:C:2022:491, 122. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 60 Ciktāl Eiropas Savienības Padome šajā kontekstā turklāt tieši atsaucas uz pārredzamības principu, kas izriet no LES 1. un 10. panta, kā arī no LESD 15. panta, ir jānorāda, ka šis princips, kā to uzsver pati šī iestāde, ļauj nodrošināt pilsoņiem vēl lielāku iesaistīšanos lēmumu pieņemšanā, kā arī nodrošina lielāku pārvaldes sistēmas legitimitāti, efektivitāti un atbildību demokrātiskā iekārtā (spriedums, 2010. gada 9. novembris, *Volker und Markus Schecke un Eifert*, C-92/09 un C-93/09, EU:C:2010:662, 68. punkts).
- 61 Lai gan šajā ziņā minētais princips galvenokārt konkretizējas kā institucionālas un procesuālas pārredzamības prasības attiecībā uz publiska rakstura darbībām, tostarp valsts līdzekļu izmantošanu, šādas saiknes ar valsts iestādēm nav, ja, kā tas ir šajā gadījumā, attiecīgā pasākuma mērķis ir padarīt ikvienam sabiedrības loceklim pieejamus datus par privāto patieso labuma guvēju identitāti, kā arī to faktiskās līdzdalības veidu un lielumu uzņēmumos vai citās juridiskās vienībās.
- 62 Tātad pārredzamības princips, kā tas izriet no LES 1. un 10. panta, kā arī no LESD 15. panta, pats par sevi nevar tikt uzskatīts par vispārējo interešu mērķi, kas varētu attaisnot iejaukšanos Hartas 7. un 8. pantā garantētajās pamattiesībās, kas izriet no ikviena sabiedrības locekļa piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem.
- *Par attiecīgās iejaukšanās piemērotību, nepieciešamību un samērīgumu*
- 63 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pasākumu, no kuriem izriet iejaukšanās Hartas 7. un 8. pantā garantētajās tiesībās, samērīgums prasa, lai tiktu ievērotas piemērotības un nepieciešamības prasības, kā arī prasības par šo pasākumu samērīgumu attiecībā pret sasniedzamo mērķi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 5. aprīlis, *Commissioner of An Garda Síochána u.c.*, C-140/20, EU:C:2022:258, 93. punkts).
- 64 Konkrētāk – atkāpes no personas datu aizsardzības un tās ierobežojumi tiek īstenoti tikai strikti nepieciešamajā apmērā, ņemot vērā, ka, ja ir iespēja izvēlēties starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, lai sasniegtu izvirzītos leģitimos mērķus, ir jāizvēlas vismazāk ierobežojošais. Turklāt vispārējo interešu mērķi nevar sasniegt, neņemot vērā faktu, ka tas ir jāsaskaņo ar pamattiesībām, uz kurām attiecas pasākums, panākot līdzsvaru starp vispārējo interešu mērķi, no vienas puses, un attiecīgajām tiesībām, no otras puses, lai nodrošinātu, ka šī pasākuma radītās neērtības nav nesamērīgas ar sasniedzamajiem mērķiem. Tādējādi iespēja attaisnot Hartas 7. un 8. pantā garantēto tiesību ierobežojumu ir jāizvērtē, izsverot iejaukšanās, ko ietver šāds ierobežojums, smagumu un pārbaudot, vai ar šo ierobežojumu sasniedzamā vispārējo interešu mērķa nozīmīgums ir atbilstošs šādam smagumam (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2022. gada 26. aprīlis, *Polija/Parlaments un Padome*, C-401/19, EU:C:2022:297, 65. punkts, kā arī 2022. gada 21. jūnijs, *Ligue des droits humains*, C-817/19, EU:C:2022:491, 115. un 116. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

- 65 Turklāt, lai izpildītu samērīguma prasību, attiecīgajā tiesiskajā regulējumā, kas ietver iejaukšanos, ir arī jāparedz skaidri un precīzi noteikumi, kas reglamentē tajā paredzēto pasākumu apjomu un piemērošanu un paredz minimālās prasības, lai datu subjektiem būtu pietiekamas garantijas, kas ļautu efektīvi aizsargāt viņu personas datus pret ļaunprātīgas izmantošanas risku. Tajā it īpaši ir jānorāda, kādos apstākļos un saskaņā ar kādiem nosacījumiem var veikt šādu datu apstrādi paredzošu pasākumu, tādējādi garantējot, ka šāda iejaukšanās notiek tikai strikti nepieciešamajā apmērā. Šādu garantiju nepieciešamība ir vēl jo svarīgāka, ja personas dati tiek padarīti pieejami ikvienam sabiedrības loceklim un tātad potenciāli neierobežotam personu skaitam un tie var atklāt sensitīvu informāciju par attiecīgajiem datu subjektiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 21. jūnijs, *Ligue des droits humains*, C-817/19, EU:C:2022:491, 117. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 66 Saskaņā ar šo judikatūru ir jāpārbauda, pirmkārt, vai ikviena sabiedrības locekļa piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem ir piemērota, lai sasniegtu izvirzīto vispārējo interešu mērķi, un, otrkārt, vai iejaukšanās Hartas 7. un 8. pantā garantētajās tiesībās, kas izriet no šādas piekļuves, ir ierobežota ar strikti nepieciešamo tādā nozīmē, ka mērķi saprātīgi nevarētu tikpat efektīvi sasniegt ar citiem līdzekļiem, kas mazāk aizskartu datu subjektu pamattiesības, un, treškārt, vai šī iejaukšanās nav nesamērīga ar šo mērķi, kas it īpaši nozīmē, ka ir jāpanāk līdzsvars starp šā mērķa nozīmīgumu un minētās iejaukšanās smagumu.
- 67 Pirmkārt, ir jāuzskata, ka ikviena sabiedrības locekļa piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem ir piemērota, lai veicinātu šī sprieduma 58. punktā minētā tāda vispārējo interešu mērķa īstenošanu, kas ir vērsts uz noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas novēršanu, jo šīs piekļuves publiskais raksturs un no tās izrietošā pastiprinātā pārredzamība veicina tādas vides ieviešanu, kurā ir mazāka iespēja, ka to izmantos šiem mērķiem.
- 68 Otrkārt, lai pierādītu, ka ir absolūti nepieciešama iejaukšanās, kas izriet no ikviena sabiedrības locekļa piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, Padome un Komisija atsauca uz ietekmes novērtējumu, kas pievienots priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu (ES) 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroris[ma] finansēšanai, un Direktīvu 2009/101/EK (COM(2016) 450 *final*), kas ir Direktīvas 2018/843 pamatā. Šīs iestādes uzskata, ka, lai gan Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā redakcijā, kas bija spēkā pirms tās grozīšanas ar Direktīvu 2018/843, ikvienas personas piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem bija pakļauta nosacījumam, ka tā spēj pierādīt “likumīgas intereses”, minētajā ietekmes novērtējumā esot konstatēts, ka jēdziena “likumīgas intereses” vienveidīgas definīcijas neesamība ir radījusi praktiskas grūtības, tāpēc tika uzskatīts, ka piemērots risinājums ir šī nosacījuma atcelšana.
- 69 Turklāt savos rakstveida apsvērumos Parlaments, Padome un Komisija, it īpaši atsaucoties uz Direktīvas 2018/843 30. apsvērumu, uzsver, ka ikviena sabiedrības locekļa piekļuvei informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, kāda ir paredzēta grozītajā Direktīvā 2015/849, ir atturoša iedarbība, tā ļauj veikt labāku kontroli un atvieglo izmeklēšanu, tostarp trešo valstu iestāžu veikto izmeklēšanu, un ka šādu iedarbība nevarētu tikt sasniegta citādi.
- 70 Tiesas sēdē Komisija tika aicināta norādīt, vai, lai mazinātu risku, ka jebkuras personas vai organizācijas pienākums pierādīt “likumīgas intereses”, kāds sākotnēji paredzēts Direktīvā 2015/849, izraisa pārmērīgus ierobežojumus piekļuvei informācijai par patiesajiem labuma guvējiem šī jēdziena definīcijas atšķirību dēļ dalībvalstīs, tā ir ņēmusi vērā iespēju piedāvāt vienveidīgu minētā jēdziena definīciju.

- 71 Atbildot uz šo jautājumu, Komisija norādīja, ka “likumīgo interešu” kritērijs ir jēdziens, kuru būtu grūti formulēt kā juridisku definīciju, un ka, lai gan Komisija bija paredzējusi iespēju piedāvāt vienvērtīgu šī kritērija definīciju, tā galu galā nolēma to nedarīt, pamatojoties uz to, ka pat tad, ja būtu sniegta definīcija, tas joprojām būtu grūti īstenojams un ka tā piemērošana varētu būt pamats patvaļīgiem lēmumiem.
- 72 Šajā ziņā jāuzskata, ka iespējamās grūtības tiesību aktos precīzi noteikt gadījumus un apstākļus, kādos sabiedrība var piekļūt informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, nevar attaisnot to, ka Savienības likumdevējs ir paredzējis ikvienam sabiedrības loceklim piekļuvi šai informācijai (pēc analogijas skat. spriedumu, 2022. gada 5. aprīlis, *Commissioner of An Garda Síochána* u.c., C-140/20, EU:C:2022:258, 84. punkts).
- 73 Turklāt minētā iedarbība un šajā kontekstā izdarītā atsauce uz Direktīvas 2018/843 30. apsvērumā ietvertajiem paskaidrojumiem arī nevar pierādīt attiecīgās iejaukšanās absolūto nepieciešamību.
- 74 Proti, ciktāl šajā apsvērumā ir norādīts, ka plaša publiska piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem ļauj pilsoniskajai sabiedrībai labāk kontrolēt informāciju, un ciktāl šajā ziņā ir skaidri minēta prese un pilsoniskās sabiedrības organizācijas, ir jānorāda, ka gan prese, gan pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kurām ir saikne ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu un apkarošanu, ir likumīgas intereses piekļūt informācijai par patiesajiem labuma guvējiem. Tas pats attiecas uz minētajā apsvērumā minētajām personām, kuras vēlas noskaidrot korporatīvo vai citu juridisko vienību patiesos labuma guvējus, jo tās var iesaistīties darījumos ar tiem, vai arī finanšu iestādēm un valsts iestādēm, kas ir iesaistītas cīņā pret pārkāpumiem noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas vai terorisma finansēšanas jomā, ciktāl šīm pēdējām minētajām iestādēm jau nav piekļuves attiecīgajai informācijai, pamatojoties uz grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktu.
- 75 Turklāt, lai gan šajā pašā apsvērumā ir precizēts, ka plaša publiska piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem “var veicināt” cīņu pret korporatīvo un citu juridisko vienību ļaunprātīgu izmantošanu un ka tas “arī palīdzētu” kriminālizmeklēšanā, ir jākonstatē, ka šādi apsvērumi arī nepierāda, ka šis pasākums ir absolūti nepieciešams, lai novērstu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu.
- 76 Ņemot vērā iepriekš minēto, nevar uzskatīt, ka iejaukšanās Hartas 7. un 8. pantā garantētajās tiesībās, kas izriet no plašas publiskas piekļuves informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, ir ierobežota ar absolūti nepieciešamo.
- 77 Treškārt, attiecībā uz elementiem, kas izvirzīti, lai pierādītu attiecīgās iejaukšanās samērīgumu, ciktāl tostarp grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punktā paredzētā ikviena sabiedrības locekļa piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem ir balstīta uz līdzsvaru starp izvirzīto vispārējo interešu mērķi, no vienas puses, un attiecīgajām pamattiesībām, no otras puses, un tā kā pastāv pietiekamas garantijas pret ļaunprātīgas izmantošanas risku, ir jāpiebilst turpmākais.
- 78 Vispirms Komisija apgalvo, kā tas izriet no Direktīvas 2018/843 34. apsvēruma, ka Savienības likumdevējs ir precizējis, ka visai sabiedrībai pieejamai datu kopai ir jābūt ierobežotai, skaidri un izsmeļoši definētai, un tai vajadzētu būt vispārīgai, lai līdz minimumam samazinātu patieso labuma guvēju potenciālo aizskārumu. Tieši šajā kontekstā, pamatojoties uz grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punktu, sabiedrībai esot pieejami tikai tie dati, kas ir absolūti nepieciešami, lai identificētu patiesos labuma guvējus, kā arī to līdzdalības veidu un lielumu.

- 79 Turpinājumā Parlaments, Padome un Komisija uzsver, ka var tikt izdarīta atkāpe no principa par ikviena sabiedrības locekļa piekļuvi informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, jo grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 9. punktā ir noteikts, ka “ārkārtas apstākļos” “dalībvalstis, izvērtējot katru gadījumu atsevišķi, var paredzēt atkāpi no šādas piekļuves visai informācijai par faktiskajiem īpašniekiem vai daļai no tās”, ja ikviena sabiedrības locekļa piekļuve šai informācijai “faktisko īpašnieku pakļautu nesamērīgam riskam, krāpšanas, nolaupīšanas, šantāžas, izspiešanas, aizskaršanas, vardarbības vai iebiedēšanas riskam vai ja faktiskais īpašnieks ir nepilngadīgs vai citā veidā juridiski ricībnespējīgs”.
- 80 Visbeidzot, gan Parlaments, gan Komisija norāda – kā izriet no grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 5.a punkta kopsakarā ar Direktīvas 2018/843 36. apsvērumu –, ka dalībvalstis var noteikt, ka informācijas par patiesajiem labuma guvējiem sniegšana ir atkarīga no reģistrēšanās tiešsaistē, lai varētu noskaidrot personas, kura pieprasa šādu informāciju, identitāti. Turklāt saskaņā ar pēdējās minētās direktīvas 38. apsvērumu, lai novērstu informācijas par patiesajiem labuma guvējiem ļaunprātīgu izmantošanu, dalībvalstis var sniegt šiem patiesajiem labuma guvējiem informāciju par pieteikuma iesniedzēju un tā pieteikuma juridisko pamatu.
- 81 Šajā ziņā jānorāda, kā tas ir atgādināts šī sprieduma 51. punktā, ka grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta otrajā daļā ir paredzēts, ka ikvienam sabiedrības loceklim ir atļauts piekļūt “vismaz” šajā tiesību normā minētajiem datiem, un tā trešajā daļā ir piebilsts, ka dalībvalstis var sniegt piekļuvi “papildu informācijai, kas ļauj identificēt faktisko īpašnieku”, kurā ir “vismaz” attiecīgā patiesā labuma guvēja dzimšanas datums vai kontaktinformācija.
- 82 No vārda “vismaz” lietojuma izriet, ka šie noteikumi ļauj sabiedrībai darīt pieejamus datus, kas nav nedz pietiekami definēti, nedz identificējami. Līdz ar to materiālās tiesību normas, kas regulē iekļaušanos Hartas 7. un 8. pantā garantētajās tiesībās, neatbilst skaidrības un precizitātes prasībai, kas atgādināta šī sprieduma 65. punktā (pēc analogijas skat. atzinumu 1/15 (ES un Kanādas PDR nolīgums), 2017. gada 26. jūlijs, EU:C:2017:592, 160. punkts).
- 83 Turklāt attiecībā uz līdzsvara panākšanu starp tādas iekļaušanās smagumu, kas norādīts šī sprieduma 41.–44. punktā, un vispārējo interešu mērķa novērst noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu nozīmīgumu ir jāuzskata, ka – lai gan šis mērķis, kā tas konstatēts šī sprieduma 59. punktā, ņemot vērā tā nozīmīgumu, var attaisnot pat nopietnu iekļaušanos Hartā 7. un 8. pantā nostiprinātajās pamattiesībās, – tomēr, pirmkārt, cīņa pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu galvenokārt ir valsts iestāžu un tādu struktūru kā kredītiestādes vai finanšu iestādes kompetencē, uz kurām, ņemot vērā to darbību, attiecas īpaši pienākumi šajā jomā.
- 84 Tieši šī iemesla dēļ grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā ir paredzēts, ka informācijai par patiesajiem labuma guvējiem vienmēr ir jābūt pieejamai kompetentajām iestādēm un finanšu ziņu vākšanas vienībām bez jebkādiem ierobežojumiem, kā arī atbildīgajiem subjektiem saistībā ar klienta uzticamības pārbaudi.
- 85 Otrkārt, salīdzinot ar tādu sistēmu kā Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punktā, redakcijā pirms Direktīvas 2018/843 stāšanās spēkā, kurā papildus kompetento iestāžu un noteiktu struktūru piekļuvei bija paredzēta arī jebkuras tādas personas vai organizācijas piekļuve, kas var pierādīt likumīgās intereses, ar Direktīvu 2018/843 ieviestā sistēma, kurā ir paredzēta ikviena sabiedrības locekļa piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, ir uzskatāma par ievērojami smagāku Hartas 7. un 8. pantā garantēto pamattiesību aizskārumu, taču šis papildu smagums neattaisno iespējamus ieguvumus, kas attiecībā uz cīņu pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju

un terorisma finansēšanu varētu rasties no šīs pēdējās sistēmas salīdzinājumā ar pirmo sistēmu (pēc analogijas skat. spriedumu, 2022. gada 1. augusts, *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 112. punkts).

- 86 Šādos apstākļos grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 5.a un 9. punkta fakultatīvie noteikumi, kas ļauj dalībvalstīm attiecīgi noteikt, ka informācijas par patiesajiem labuma guvējiem sniegšana ir atkarīga no reģistrēšanās tiešsaistē, un ārkārtas apstākļos paredzēt atkāpes attiecībā uz ikviena sabiedrības locekļa piekļuvi šai informācijai, paši par sevi neapliecina nedz līdzsvaru starp vispārējo interešu mērķi un Hartas 7. un 8. pantā nostiprinātajām pamattiesībām, nedz arī pietiekamu garantiju esamību, kas ļautu datu subjektiem efektīvi aizsargāt savus personas datus pret ļaunprātīgas izmantošanas risku.
- 87 Turklāt šajā kontekstā nav nozīmes Komisijas veiktajai atsaucei uz 2017. gada 9. marta spriedumu *Manni* (C-398/15, EU:C:2017:197) par obligāto atklātību saistībā ar sabiedrībām, tostarp to likumīgajiem pārstāvjiem, kas paredzēta Padomes pirmajā Direktīvā 68/151/EEK (1968. gada 9. marts) par to, kā vienādošanas nolūkā koordinēt nodrošinājumus, ko dalībvalstis prasa no sabiedrībām Līguma 58. panta otrās daļas nozīmē, lai aizsargātu sabiedrību dalībnieku un trešo personu intereses (OV 1968, L 65, 8. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 15. jūlija Direktīvu 2003/58/EK, (OV 2003, L 221, 13. lpp.). Proti, šajā direktīvā paredzētā obligātā atklātība, no vienas puses, un ikviena sabiedrības locekļa piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem, kas paredzēta grozītajā Direktīvā 2015/849, no otras puses, atšķiras gan ar to attiecīgajiem mērķiem, gan to apjomu attiecībā uz aptvertajiem personas datiem.
- 88 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo lietā C-601/20 uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2018/843 1. panta 15. punkta c) apakšpunkts nav spēkā, ciktāl ar to ir grozīts Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta pirmās daļas c) apakšpunkts, tādējādi, ka tā šādi grozītajā redakcijā ir paredzēts, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, lai informācija par to teritorijā reģistrētu sabiedrību un citu juridisko vienību patiesajiem labuma guvējiem vienmēr būtu pieejama ikvienam sabiedrības loceklim.

***Par otro un trešo jautājumu, kas uzdoti lietā C-601/20, kā arī par lietā C-37/20 uzdotajiem jautājumiem***

- 89 Otrais jautājums, kas uzdots lietā C-601/20, un lietā C-37/20 uzdotie jautājumi ir balstīti uz grozītās Direktīvas 2015/849 30. panta 5. punkta spēkā esamības premisu, ciktāl tajā ir paredzēta publiska piekļuve informācijai par patiesajiem labuma guvējiem.
- 90 Ņemot vērā sniegto atbildi uz pirmo lietā C-601/20 uzdoto jautājumu, šie jautājumi vairs nav jāizskata.
- 91 Turklāt, ņemot vērā šo pašu atbildi, nav jālemj arī par trešo lietā C-601/20 uzdoto jautājumu.

**Par tiesāšanās izdevumiem**

- 92 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospiež:

**Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/843 (2018. gada 30. maijs), ar ko groza Direktīvu (ES) 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroris[ma] finansēšanai, un ar ko groza Direktīvas 2009/138/EK un 2013/36/ES, 1. panta 15. punkta c) apakšpunkts nav spēkā, ciktāl ar to tiek grozīts 30. panta 5. punkta pirmās daļas c) apakšpunkts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2015/849 (2015. gada 20. maijs) par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroris[ma] finansēšanai, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/60/EK un Komisijas Direktīvu 2006/70/EK – tādējādi, ka 30. panta 5. punkta pirmās daļas c) apakšpunkta šādi grozītajā redakcijā ir paredzēts, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, lai informācija par to teritorijā reģistrētu sabiedrību un citu juridisko vienību patiesajiem labuma guvējiem vienmēr būtu pieejama ikvienam sabiedrības loceklim.**

[Paraksti]